

Skjemainformasjon

Skjema	Samarbeids- og utviklingstiltak for arkiv og museum 2012 (bokmål)
Referanse	490462
Innsendt	14.10.2011 19:37:06

Opplysninger om søker

Søker

Navn på organisasjonen	Preus museum
Institusjonens leder	Ingrid Nilsson
Postadresse	Postboks 254
Postnummer / Poststed	3192 Horten
Tlf. til organisasjon	40442100
Prosjektets kontaktperson	Hanne Holm-Johnsen
Tlf. til kontaktperson	40442105
E-post til kontaktperson	hanne.holm-johnsen@preusmuseum.no
Nettside	http://www.preusmuseum.no
Org. Nr	874240672

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt

Søknaden gjelder Igangsatte flerårige prosjekter

- 6 Prosjekter som tidligere har mottatt utviklingsmidler og som søker om midler til oppfølging

Tittel på prosjektet "Widerøes skråfoto tilbake til folket"

Sammendrag av prosjektet

ABM-nettverk for fotografis Widerøe-prosjekt er en nasjonal redningsaksjon for å berge et uerstattelig materiale som er i ferd med å gå tapt for alltid. Målet er å samle inn, bevare og formidle dette unike dokumentasjonsmaterialet. Kartleggingen av skråfotoene har skaffet oss oversikt over hvor 75 prosent av materialet befinner seg. Vi vil samle inn materialet, og gi eierne en digital kopi av bildene. Via en nettportal vil både det brede publikum og faglig interesserte få tilgang til bildene.

Prosjektbeskrivelse

ABM-nettverket søker prosjektbidrag for sikring og digitalisering av Widerøematerialet over to år: kr. 2 641 992 + 4 508 983 = totalt kr 7 150 975,-

Bakgrunnen for prosjektet

I 1970 kjøpte Fjellanger opp deler av Widerøe's Flyveselskap A/S, og selskapet Fjellanger Widerøe A/S ble stiftet. Fjellanger Widerøes Osloavdeling og nybygg på Rolvstangen ved Fornebu ble delfinansiert ved hjelp av salget av Widerøe's Flyveselskaps originale Skråfotoarkiv, ca. 315.000 negativer (farge og sort/hvit) med prøvekopier, fra perioden 1936 til 1970. Det dreier seg om et unikt, landsdekkende topografisk kildemateriale fra denne perioden. Alle norske kommuner fikk tilbud om kjøp av disse arkivbildene med rettigheter mellom 1972 og 1986. Kun 10 kommuner avslo tilbudet. Prisen var satt til kr. 10 per bilde.

Siden salget har Widerøes skråfotografier ligget spredt i kommunene, noen steder samlet, andre steder oppdelt og helt eller delvis forsvunnet. Funksjonen som bildene skulle ivareta i kommunes fremtidige planarbeider ble bare unntaksvis satt i system. Fra midten av 1980-tallet har en god del av skråfotomaterialet blitt en del av

fotobevaringsinstitusjonenes arkiver. Dessverre ligger mye fremdeles spredt i kommunene - mange vet ikke hvor bildene befinner seg og deler av arkivet har gått tapt.

De originale konvoluttene som materialet ble pakket i er svært syreholdige, og spesielt skadelig for sort/hvitt- negativene på nitratbase. Fargematerialet er ustabilt på grunn av endring i fargesjiktet ved oppbevaring under uegnete forhold. Materialet er også i faresonen for å gå tapt på grunn av uvitenhet, feil oppbevaring, uegnet emballering, dårlig håndtering og pga. materialets fysiske egenskaper.

Widerøe's Flyveselskaps skråfotoarkiv er det største og viktigste flyfotoarkivet i Norge, og er av stor nasjonal betydning. Det dokumenterer gårder, industri og infrastruktur i en sterk utviklingsfase i det 20. århundre og er av verdi ikke bare for det jevne publikum, men også for faglig bruk som offentlig planarbeid, arkeologer, miljørådgivere og naturligvis historikere. Å få en samlet formidling og bevaring av dette arkivet bør være en nasjonal oppgave på lik linje med andre større formidlings- og bevaringsprosjekt for fotografi, som Wilsearkivet og Dagbladets historiske fotoarkiv. ABM-nettverk for fotografi anbefaler at Widerøearkivet fortjener en nasjonal satsing. Ytterligere begrunnelse for hvorfor prosjektet bør realiseres finnes i flere offentlige dokument:

I "Fotografi. Fortid og fremtid. Plan for vern av fotografier", Oslo 1992, utarbeidet av Norsk Kulturråds arbeidsgruppe for fotobevaring, er Widerøearkivet omtalt som et av Norges 10 viktigste fotoarkiv. I ABM-skrift 34 "Ut av mørkerommet. Forvaltning av kulturhistorisk fotografi i Norge", 2006, blir det under pkt. 4.3.4 om Fjellanger Widerøe foreslått tiltak for å lansere et Fjellanger Widerøe-prosjekt og kartlegge og samle materialet i regionale ansvarsinstitusjoner. Videre heter det at prosjektet bør inkludere digitalisering og tilgjengliggjøring av materialet.

Formålet med ABM-nettverket for fotografis prosjekt "Widerøes skråfoto tilbake til folket" er at den offentlige investeringen på over tre millioner kroner fra 30-40 år tilbake endelig skal komme folk til gode. Prosjektets mål er å bevare og digitalisere alle bilder som fremdeles eksisterer, for deretter å bringe bildene tilbake til det offentlige rom ved hjelp av formidling på nettet.

Prosjektet har allerede fått tildelt kr. 240 000 i støtte fra ABM-utvikling etter søknad i 2009 og kr. 200 000 i støtte etter søknad i 2010. I denne perioden har prosjektkoordinator, Arne B. Langleite, kartlagt og identifisert Widerøemateriale over hele landet. 20. oktober 2011 er prosjektperioden hans ute.

Samle inn og bevare/digitalisere:

Materialet er i forskjellig grad av akutt dårlig stand. Svarthvitt materialet er i ferd med å smuldre opp, og vil om få år være fullstendig forsvunnet. Nettverkets mål er at materialet skal samles inn ved hjelp av nettverkets fylkesansvarlige institusjoner, og deponeres hos Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana. Der skal det digitaliseres til Nasjonalbibliotekets sikringsstandard.

I kartleggingsfasen har ABM-nettverket fot fotografi funnet fram til 75 % av bildene, det vil si 236 039 bilder fra 318 kommuner.

Fordi materialet er svært spredt, hos mange eiere, er en innsamlingsprosess kompleks. Samtidig er brorparten av eierne interessert i motivene og ikke i det fysiske materialet. Hvis man kan love en digital kopi i sikringsstandard tilbake vil mange ønske å samarbeide.

Det skal

- utarbeides en felles deponeringsavtale slik at eierne enkelt kan forholde seg til hva som skjer med materialet deres, deres rettigheter og kostnader.

- utarbeides en prosedyre for innsamlingen:

- materialet samles inn, registreres og omemballeres i fylkene.

- deretter sendes materialet til Mo i Rana for digitalisering og oppbevaring under forsvarlige forhold.

- fotografier som mangler informasjon må identifiseres i samarbeid mellom lokale institusjoner, eiere og publikum.

- settes i gang et pilotprosjekt hvor ett fylke går gjennom prosessen først for å teste gjennomføringen i praksis, gjøre seg erfaringer og se etter muligheter til å strømlinjeforme og forbedre prosessen før resten av fylkene står for tur.

Web/formidling:

Man kan benytte funksjonaliteten i den nye (kommende) utgaven av Digitalt Museum til å starte et nett-arkiv for skråfoto snarest. Det finnes allerede omtrent 50.000 Widerøebilder i digital utgave som kan legge grunnlaget for en slik base. Samtidig starter utviklingen av et eget nett-knutepunkt for skråfoto i samarbeid med KulturIT. Dette vil ta form av et nettsted som en front for Digitalt Museum, med fokus på et grundig søkesystem, hvor man både kan søke på stikkord, dvs. region, fylke, kommune, by/sted/tettsted, gård etc. og med kart. Dette søkesystemet basere seg på gode metadata på alle filene. Slike metadata må registreres av de enkelte ansvarsinstitusjonene i samarbeid med publikum. Det finnes allerede en hel del informasjon på konvolutter og referansekopier som må registreres i samband med ompakkingen. I tillegg har det blitt gjort et arbeid i noen kommuner med mer nøyaktig og omfattende kartlegging som også må registreres. Så snart materialet blir gjort tilgjengelig på nett skal publikum oppmuntres til å engasjere seg i å samle informasjon. Dette materialet er svært populært, så det bør være mulig å høste verdifull informasjon fra publikum.

Det finnes ytterligere utviklingsmuligheter. Med GPS-utstyrte smart-telefoner og online kart er det mulig å få publikum til å delta i geotagging av bilder, noe som igjen kan gjøre bildene verdifulle for annen bruk, som i Kulturrådets eget prosjekt Kultur- og naturreise. Det må være et mål at dette materialet skal være godt utstyrt med metadata og tilgjengelig for andre typer bruk, utenfor vår sektors regi og kontroll.

Det er viktig å kunne vise materialet samla for å motivere til samarbeid om prosjektet videre.

Mål

Prosjektets mål er å bevare og digitalisere det Widerøematerialet som nå er kartlagt, for å kunne formidle bildene digitalt i framtiden.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato	01.01.2012
Sluttdato	31.12.2013

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
Utarbeide en felles deponeringsavtale	15.01.2012	01.02.2012
Utarbeide en prosedyre for innsamlingen	01.02.2012	01.04.2012
Settes i gang et pilotprosjekt	01.04.2012	01.08.2012
Starte et nett-arkiv for skråfoto	01.02.2012	01.08.2012
Løpende overføring av materiale til Mo i Rana	01.08.2012	31.12.2013
Digitalisere og legge ut på nett løpende	01.08.2012	31.12.2013

Andre opplysninger/kommentarer om framdrift-/aktivitetsplan.

-Utarbeide en felles deponeringsavtale slik at eierne enkelt kan forholde seg til hva som skjer med materialet deres, deres rettigheter og kostnader. -Utarbeide en prosedyre for innsamlingen: -materialet samles inn, registreres og omemballeres i fylkene. -deretter sendes materialet til Mo i Rana for digitalisering og oppbevaring under forsvarlige forhold. -fotografier som mangler informasjon må identifiseres i samarbeid mellom lokale institusjoner, eiere, og publikum. - settes i gang et pilotprosjekt hvor ett fylke går gjennom prosessen først for å teste gjennomføringen i praksis, gjøre seg erfaringer og se etter muligheter til å strømlinjeforme og forbedre prosessen før resten av fylkene står for tur. - starte et online-arkiv for skråfoto snarest. Man kan benytte funksjonaliteten i den nye (kommende) utgaven av digitalt museum.

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner?

Ja

Samarbeidspartner 1

Navn	Nasjonalbiblioteket
Formell avtale?	Nei
Postadresse	Postboks 2674 Solli
Postnr / Poststed	0203 Oslo
Kontaktperson	Kristin Aasbø
Tlf. til kontaktperson	81001300
E-post til kontaktperson	kristin.aasbo@nb.no
Rolle	Nasjonalbiblioteket har ansvar for pliktavlevering og har landets største magasiner for oppbevaring av fotografi og annet av nasjonal betydning. I de senere år har de også bygget opp den største digitaliseringsvirksomheten. NB er også medlem av ABM-nettverk for fotografi.

Samarbeidspartner 2

Navn	ABM-nettverk for fotografi
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Preus museum (nettverksansvarlig)
Postnr / Poststed	Postboks 254
Kontaktperson	3192 Horten
Tlf. til kontaktperson	Hanne Holm-Johnsen
E-post til kontaktperson	40442105
Rolle	hanne.holm-johnsen@preusmuseum.no Preus museum søker her som nettverksansvarlig på vegne av hele ABM-nettverk for fotografi. Alle nettverkets medlemmer har signerte avtaler med nettverket og bidrar til prosjektet.

Prosjektbudsjett

Prosjekt

Ettårig eller flerårig prosjekt? Flerårig

Er prosjektet pågående? Ja

Oppgi arkivsaknummer: 398353

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Prosjektleder 50%	kr 225 000,00
Varer/utstyr	Omemballering sv/hv	kr 50 000,00
	Omemballering farge	kr 50 000,00
Tjenester kjøpt av andre	Digitalisering (236039 x kr 25 = 1/3)	kr 1 966 992,00
	Utvikling av webløsning	kr 300 000,00
	Transport	kr 20 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	Reisebudsjett	kr 30 000,00
Totale utgifter		kr 2 641 992,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 2 641 992,00</u>
29 nettverksmedl. 5% stilling (kr. 25.000)	Ja	kr 725 000,00
Totale inntekter		kr 3 366 992,00

Kommentar til budsjett neste år

Digitaliseringsutgiftene er beregnet etter NBs satser for sikringsstandard som er kr. 25 pr stk. Det er bereget 1/3 for 2012 og 2/3 for 2013. Også innpakking og transport er beregnet mindre i 2012 enn 2013 siden dette arbeidet først blir påbegynt i august 2012. Kostnader til KulturIT for utvikling av webløsning og konvertering er alt lagt på 2012. 29 nettverksmedlemmer bidrar med 5% stilling egeninnsats også andre året.

BUDSJETT FOR HELE PROSJEKTPERIODEN

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Prosjektleder i 50%, to år, inkl. overhead	kr 550 000,00
Varer/utstyr	Omemballering svart/hvitt og farge	kr 240 000,00
Tjenester kjøpt av andre	Digitalisering og webløsning	kr 6 200 975,00
Andre utgifter (spesifiser)	Transport og reiser	kr 160 000,00
Totale utgifter		kr 7 150 975,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 7 150 975,00</u>
29 institusjoner 5% stilling egeninnsats	Ja	kr 1 450 000,00
Totale inntekter		kr 8 600 975,00

Kommentar til hele prosjektperioden

Dette er et løft der alle institusjoner som deltar bidrar med egeninnsats. Den er

vanskelig å beregne, spesielt siden Nasjonalbiblioteket ikke enda sikkert vet hvilken løsning man kan tilby.

Vedlegg

- Rapport fra kartleggingen av Widerøes skråfoto.docx
- Widerøe komprimert.xlsx
- ABM-nettverk_beskrivelse_medlemmer.docx